

Brüssel, 10. märts 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0396(COD)

6705/1/23
REV 1

ENV 163
MI 133
ENT 34
IND 67
CONSOM 54
COMPET 135
CODEC 242

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse pakendeid ja pakendijäätmeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja direktiivi (EL) 2019/904 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/62/EÜ – Poliitiline mõttevahetus

1. Komisjon võttis 30. novembril 2022 vastu pakendeid ja pakendijäätmeid käsitleva määruse ettepaneku. Ettepaneku eesmärk on vältida pakendijäätmete teket, edendada kvaliteetset ringlussevõttu ja luua teise toorme turg, hõlbustades samal ajal tarbijate teavitamist ja luues uusi äri võimalusi. Kõnealuse ettepaneku alusel kehtestatakse kestlikkusnõuded ja piirangud keemilistele ainetele ning ühtlustatakse laiendatud tootjavastutuse süsteemide kriteeriumid ning märgistamis- ja teavitamisnõuded.
2. Komisjon esitas 5. detsembril 2022 oma seadusandliku ettepaneku ja sellega kaasneva mõjuhindangu keskkonna töörühmale. Keskkonna töörühm arutas ettepanekut veel neljal koosolekul.

3. Selleks, et suunata eespool nimetatud seadusandliku ettepaneku üle toimuvat mõttevahetust järgmisel keskkonna nõukogu istungil 16. märtsil 2023, on eesistujariik valmistanud ette käesoleva märkuse lisas esitatud taustdokumendi koos kahe küsimusega.
-

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse pakendeid ja pakendijäätmeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja direktiivi (EL) 2019/904 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/62/EÜ
– Poliitiline mõttevahetus –

Eesistujariigi taustteave ja küsimused ministritele

Kuigi ringlussevõtu määr on ELis suurenenud, kasvab pakendijäätmete hulk kiiremini kui ringlussevõtt. Viimase kümne aasta jooksul on pakendijäätmete hulk suurenenud rohkem kui 20% ja kui meetmeid ei võeta, suureneb see 2030. aastaks eeldatavasti veel 19%. Plastpakendijäätmete osas on eeldatav suurenemine 2030. aastaks 46%. Pakendijäätmete kasvava kogusega kaasnevad suurem keskkonnamõju, sealhulgas ressursside ulatuslikum ja ebatõhus kasutamine, negatiivsed kliimamõjud, prügistamine, probleemsete ainete liigne kasutamine pakendites ja suurenevad jäätmekäitlusprobleemid, sealhulgas madala kvaliteediga ringlussevõtt, ning liigne prügilasse ladestamine, põletamine ja eksport olelusringi lõpus.

Pakenditootmise ja pakendijäätmete käitlemise kogukäive ELis on hinnanguliselt 370 miljardit eurot. Seetõttu on pakendi- ja pakendijäätmete sektori ümberkujundamisel oluline roll ja potentsiaal Euroopa muutmisel puhtaks ja kestlikuks ringmajanduseks kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega. Järgides komisjoni ringmajanduse tegevuskava, märkis nõukogu oma 4. oktoobri 2019. aasta järeldustes (12791/19) muu hulgas, et 2030. aastaks peaksid kõik ELis turule lastavad plastpakendid olema korduskasutatavad või ringlussevõetavad ning pakendite sorteerimise ja ringlussevõtu suutlikkus ELis peaks suurenema neli korda, ja kutsus komisjoni üles võtma täiendavaid meetmeid.

Komisjon võttis 30. novembril 2022 vastu uue seadusandliku ettepaneku määruse kohta, milles käsitletakse pakendeid ja pakendijäätmeid (edaspidi „PPWRi ettepanek“), tuginedes pakendite ja pakendijäätmete direktiivi (94/62/EÜ) läbivaatamisele. PPWRi ettepaneku eesmärk on vältida pakendijäätmete teket, edendada kvaliteetset ringlussevõttu ja luua teise toorme turg, hõlbustades samal ajal tarbijate teavitamist, luues uusi ärivõimalusi ja vähendades ELi sõltuvust toorainete ja fossiilkütuste impordist.

Ülevaade tööst nõukogus

Rootsi eesistumise ajal on PPWRi ettepanekut arutatud keskkonna töörühma neljal koosolekul enne keskkonnanõukogu istungit ning eeldatavasti viiakse lõpule ettepaneku esimene läbivaatamine. Üldiselt on liikmesriigid väljendanud toetust PPWRi ettepaneku üldistele eesmärkidele, taotledes samas selgitusi ja väljendades muret ettepaneku mõne osa suhtes.

Arutatavad teemad

Selleks et anda suuniseid keskkonna töörühma edasiseks tööks, teeb eesistujariik ettepaneku, et keskkonna nõukogu 16. märtsi 2023. aasta istungil käsitletaks kahte järgmist teemat.

Uue pakendamiskorra üldine ambitsioon

PPWRi ettepaneku eesmärk on pöörata ümber pakendijäätmete suurenemise mittekestlik suundumus ja kohaldada ringmajanduse põhimõtteid, kehtestades uued eesmärgid ja kogu ELis ühtlustatud kestlikkusnõuded. Need kestlikkusnõuded hõlmavad sätteid probleemsete ainete, ringlussevõetavuse, ringlussevõetud materjali, kompostitavate pakendite, pakendite minimeerimise ja korduskasutuspakendite kohta. Seatakse eesmärgid, et vähendada pakendijäätmeid, suurendada korduskasutamist ja taastäitmist eri sektorite ja pakendiliikide puhul ning kehtestada ringlussevõetud materjali sisalduse määrad plastpakendites. Ringlussevõtu sihtmäärad jäävad samaks kui kehtivas pakendidirektiivis.

Uued normid hõlmavad ettevõtjate kohustusi ning pakendite ja jäätmemahutite ühtlustatud märgistamist käsitlevaid sätteid, et luua tööstusele olulist lisaväärtust ja hõlbustada pakendijäätmete sortimist tarbijate poolt. Ettepanek sisaldab ka sätteid pakendite ja pakendijäätmete käitlemise ning keskkonnahoidlike riigihangete kohta.

Hiljutiste geopoliitiliste arengute tulemusel on ilmnenud ELi sõltuvus tooraine ja fossiilkütuste impordist. Hinnanguliselt vähendaksid kavandatud meetmed ringlussevõetud materjali sisalduse kohta ELi fossiilkütusevajadust 3,1 miljoni tonni võrra aastas (peaaegu ¼ praegu plastpakendite tootmiseks vajalikust fossiilkütusest). PPWRi ettepanekus rõhutatakse, et kokkuvõttes aitaks pakendite ringmajanduse suunas liikumine näiteks suurendada tarbijate teadlikkust, vähendada negatiivset mõju keskkonnale ja inimeste tervisele, vähendada sõltuvust impordist, edendada uuendustegevust, soodustada majanduskasvu ning samuti vähendada kodumajapidamiste tarbetuid kulusi.

Innovatsioon ja ümberkujundamine jäätmetekke vältimiseks

Kooskõlas jäätnehierarhiaga on PPWRi ettepaneku üks peamisi eesmärke pakendijäätmete tekke vältimine, eelkõige pakendite minimeerimise, tarbetute pakendite piiramise ning korduskasutatavate ja taastäidetavate pakendilahenduste edendamise kaudu. Lisaks nendele ELi tasandi meetmetele teeb komisjon ettepaneku, et liikmesriigid peavad võtma kohalikele oludele kohandatud riiklikke meetmeid, et saavutada eesmärk vähendada pakendijäätmeid võrreldes 2018. aastaga 2030. aastaks 5%, 2035. aastaks 10% ja 2040. aastaks 15%.

Kaks meetet PPWRi ettepanekus, mis aitavad kõige rohkem kaasa ELi tasandil jäätmetekke vähendamisse, on ettepanek keelata tarbetud pakendid, nagu teatavad väljitavate ühekordsete pakendite vormid hotelli-, jaemüügi- ja restoranisektoris, ning ettevõtjate kohustus pakkuda tarbijatele teatavat protsenti oma toodetest korduskasutus- või taastäidetavates pakendites, näiteks kaasavõetavate jookide ja einete puhul või e-kaubandusest ostmisel. Sihtmäärade seadmine peaks aitama edendada innovatsiooni ning suurendama korduskasutamise ja taastäitmise lahenduste osakaalu. Toote tasandil kehtestatud nõuded peaksid suurendama investeeringuid uuenduslikesse ja keskkonnasõbralikesse pakenditesse ning uutesse ringmajanduse ärimudelitesse.

Küsimused ministritele

Et anda suuniseid kavandatava määrusega tehtava töö jätkamiseks, kutsub eesistujariik ministreid üles vastama kahele järgmisele küsimusele.

- 1. Mida arvate PPWRi ettepaneku üldisest ambitsioonist, milleks on pakendite ja pakendijäätmetega seotud mittekestlike ja kulukate suundumuste ümberpööramine, ning millised elemendid on teie arvates kõige asjakohasemad ja õigeaegsemad?*
 - 2. Millised on kõige olulisemad meetmed pakendijäätmete tekke vältimise stimuleerimiseks ja uuenduslike lahenduste edendamiseks ELis?*
-